

DEKLARATA PËR DHËNIEN E PAVARËSISË VENDEVE DHE POPUJVE TË KOLONIZUAR

Rezolutë e Asamblesë së Përgjithshme, numër 1514 (XV),
me datën 14 dhjetor, 1960

Asambleja e Përgjithshme,

E *vetëdijshme* se popujt e botës, në Kartën e Kombeve të Bashkuara, janë deklaruar fuqishëm për të shpallur të vendosur sërish besimin e tyre në të drejtat themelore të njeriut, në dinjitetin dhe vlerën e qenies njerëzore, në barazinë e të drejtave të burrave e grave, si dhe të kombeve të mëdha e të vogla, për të përkrahur përparimin shoqëror e për të krijuar kushte sa më të mira jetese në një liri më të madhe,

E *ndërgjegjshme* në nevojën për të krijuar kushte stabiliteti e mirëqenieje dhe marrëdhënie paqësore e miqësore të bazuara në respektimin e parimeve të barazisë së të drejtave dhe të vetëvendosjes së lirë të mbara popujve, dhe për të siguruar respektimin e përgjithshëm e të vërtetë të të drejtave të njeriut dhe të lirive themelore për të gjithë, pa dallim race gjinie, gjuhe a feje,

Duke *njohur* dëshirën e pasionuar për liri të të gjithë popujve të varur dhe rolin vendimtar të këtyre popujve në rrugën për pavarësi,

E *vetëdijshme* për konfliktet në rritje që sjell mospranimi apo pengesat që ushtrohen ndaj lirisë së këtyre popujve, gjë që përbën një kërcënim të rrezikshëm për paqen botërore,

Duke *vlerësuar* rolin e rëndësishëm të Organizatës së Kombeve të Bashkuara si mjet për të ndihmuar lëvizjen për pavarësi në territoret nën kujdestari dhe në territoret joautonome,

Duke *njohur* faktin se popujt e botës dëshirojnë fuqimisht t'i japin fund kolonializmit në të gjitha format e tij,

E *bindur* se vazhdimi i ekzistimit të kolonializmit pengon zhvillimin e bashkëpunimit ekonomik ndërkombëtar, dëmton zhvillimin social, kulturor e ekonomik të popujve të varur dhe bie ndesh me idealin e Kombeve të Bashkuara për paqe botërore,

Duke *pohuar* se popujt, për qëllimet e tyre, mund të disponojnë lirisht me pasuritë dhe burimet natyrore që kanë, pa prekur detyrimet që rrjedhin nga bashkëpunimi ekonomik ndërkombëtar, i mbështetur në parimet e përfitimit reciprok dhe të së drejtës ndërkombëtare,

E *bindur* se procesi i çlirimit është i pandalshëm dhe i pakthyesëm dhe se, për të shmangur krizat e mëdha, i duhet dhënë fund kolonializmit dhe tërë praktikave dalluese e diskriminuese që e shoqërojnë,

Duke *shprehur kënaqësinë* për faktin se një numër i madh territoresh të varura kanë hyrë në rrugën e lirisë e të pavarësisë gjatë viteve të fundit, dhe duke njohur tendencat gjithnjë e më të forta për liri, të shfaqura në territoret që ende nuk gëzojnë pavarësinë e tyre,

E *bindur* se të gjithë popujt kanë të drejtë të patjetërsueshme për të gëzuar liri të plotë, për të ushtruar sovranitetin e tyre dhe për të ruajtur integritetin e territorit të tyre kombëtar,

Shpall solemnisht domosdoshmërinë për t'i dhënë fund me shpejtësi dhe pa kushte kolonializmit në të gjitha format dhe shfaqjet e tij;

Në synim të kësaj,

Deklaron se:

1. Nënshtrimi i popujve ndaj një robërie, dominimi dhe shfrytëzimi të huaj përbën mohim të të drejtave themelore të njeriut, e kjo është në kundërshtim me Kartën e Kombeve të Bashkuara dhe komprometon kauzën e paqes e të bashkëpunimit në shkallë botërore.

2. Të gjithë popujt kanë të drejtën të vendosin lirisht fatin e tyre; në bazë të kësaj të drejte, ata përcaktojnë lirisht statusin e tyre politik dhe ndjekin lirisht zhvillimin e tyre ekonomik, shoqëror e kulturor.

3. Mungesa e përgatitjes së fushat politike, ekonomike, shoqërore, apo në atë të arsimit kurrë nuk duhet të merret si pretekst për të vonuar pavarësinë.

4. Do t'i jepet fund çdo veprimi të armatosur dhe çdo mase shtypëse, e çfarëdo natyre qoftë ajo, drejtuar kundër popujve të varur, me qëllim që t'u lejohet këtyre popujve të ushtrojnë në mënyrë paqësore e lirisht të drejtën që kanë për pavarësi të plotë, dhe do të respektohet integriteti i territorit të tyre kombëtar.

5. Në territoret nën kujdestari, në territoret jo autonome dhe në të gjitha territoret e tjera që ende nuk e kanë arritur pavarësinë e tyre duhet të ndërmerren masa të menjëherëshme për t'ua bartur popujve të këtyre territoreve të gjitha pushtetet, pa asnjë kush e rezervë, në përputhje me vullnetin e dëshirat e tyre të shprehura lirisht, pa asnjë dallim race, besimi apo ngjyre, me qëllim që të mund të gëzojnë pavarësi të plotë.

6. Çdo përpjekje që synon të shkatërrojë pjesërisht apo tërësisht bashkimin kombëtar dhe integritetin territorial të një vendi është e papajtueshme me qëllimet dhe parimet e Kartës së Kombeve të Bashkuara.

7. Të gjitha shtetet duhet të respektojnë me besnikëri e përpikëri dispozitat e Kartës së Kombeve të Bashkuara, të Deklaratës së Përgjithshme për të Drejtat e Njeriut dhe të kësaj Deklarate mbi bazën e barazisë, të mosndërhyrjes në punët e brendshme të shteteve e të respektimit të të drejtave sovrane dhe të integritetit territorial të të gjithë popujve